

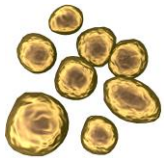
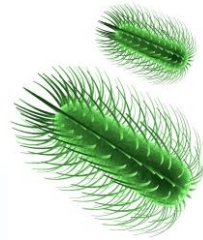

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

KĄ JŪS ŽINOTE APIE ANTIBIOTIKŲ VARTOJIMĄ?

Parengė visuomenės sveikatos specialistė
Neringa Pajadienė

2020 m.

Antibiotikai

ir

Antimikrobinis atsparumas

Antibiotikai

Antibiotikai yra veiksmingi vaistai kovojančys su bakterinėmis infekcijomis

Pažodinis vertimas

- *anti* – prieš
- *bio* – gyvus sutvėrimus

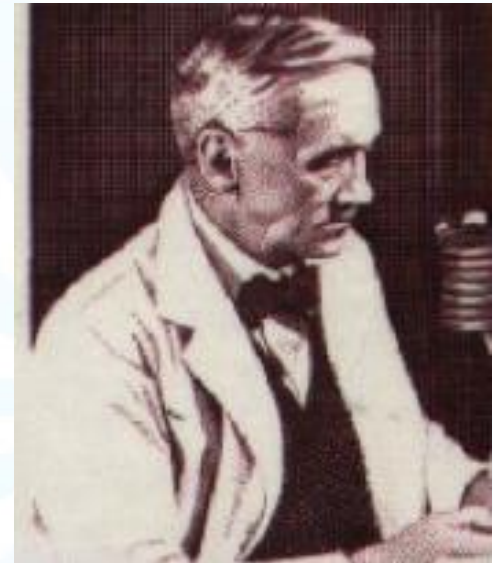

Atradimas

Aleksandras Flemingas

- Jis buvo labai netvarkingas mokslininkas
- Grįžęs iš atostogų pamatė augančius pelėsinius grybelius stafilokoko lėkštelėje
- Pastebėjo, kad stafilokokai negali augti niekur, kur arti yra pelėsinių grybelių
- Pelėsiniai grybai padeda išvengti bakterijų augimo!

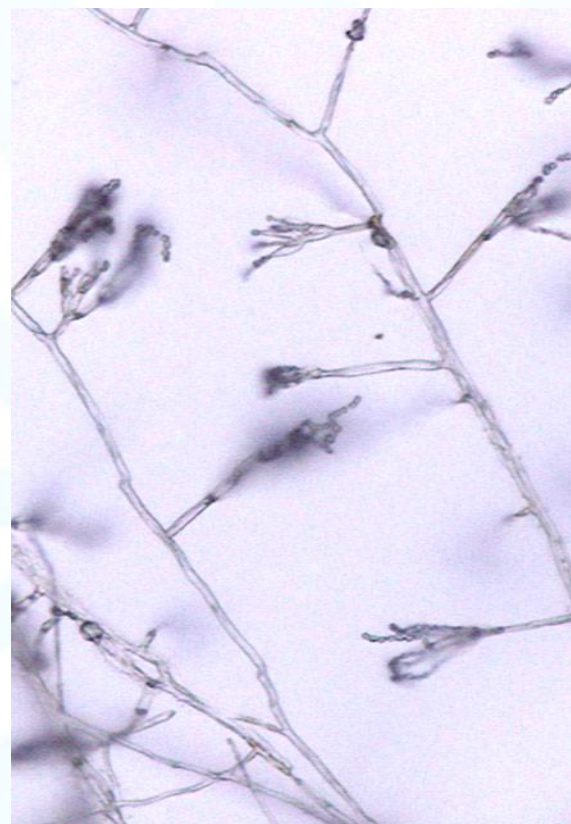
Kaip veikia antibiotikai

Antibiotikai gali būti

- **Plataus veikimo spektro**
  - Naikina daugelį bakterijų rūšių pvz. Penicilinas
- **Siauro veikimo spektro**
  - Naikina specifines bakterijų rūšis pvz. Isoniazidas

Antibiotikai veikia vienu iš būdų

- **Baktericidiniu**
  - Sunaikina bakteriją
- **Bakteriostatiniu**
  - Sustabdo bakterijų dalijimąsi

Stebuklingi vaistai?

- Iki 1930 metų nebuvo gydymo priemonių prieš bakterines infekcijas
- Po penicilino atradimo gamtoje buvo pradėta ieškoti kitų antibiotikų
- Streptomicinas buvo pirmasis vaistas padedantis gydat tuberkuliozę – ligą, kuri anksčiau buvo nepagydoma
- Chirurgams atsirado galimybė atlikti sudėtingesnes operacijas

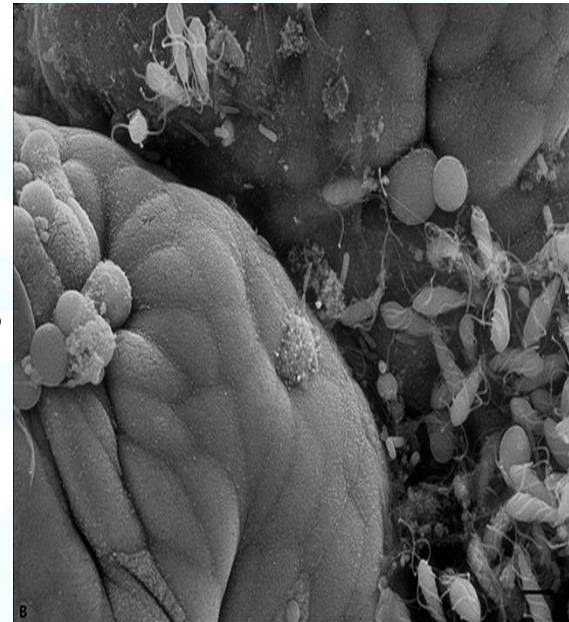

Stebuklingi vaistai?

Per didelis antibiotikų vartojimas gali pakenkti mūsų normalioms/gerosioms bakterijoms.

- Didžioji dalis gydytojų išrašomų antibiotikų yra plataus veikimo spektro
- Sunaikinama ne tik kenksmingos, bet ir gerosios organizmo bakterijos
- Sunaikinus gerąsias bakterijas atsiranda didesnės galimybės blogosioms bakterijoms užpulti organizmą!

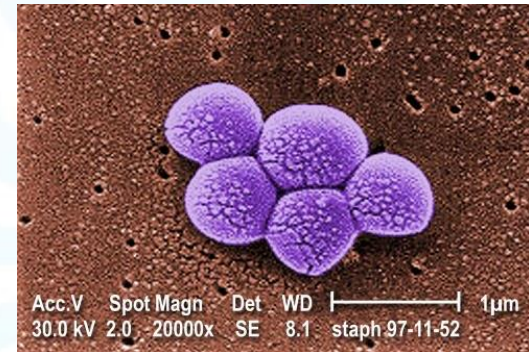

Stebuklingi vaistai?

Antimikrobinis atsparumas

- Didelė dalis bakterijų išvystė mechanizmus, kurių dėka gali tapti atsparios antibiotikams
- Šios bakterijos sukelia didelę grėsmę mūsų ligoninėse
- Viena iš antibiotikams atsparių bakterijų yra Meticilinui atsparus auksinis stafilokokas (MRSA)

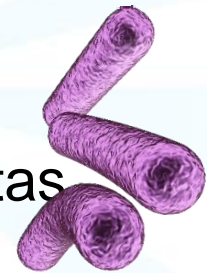
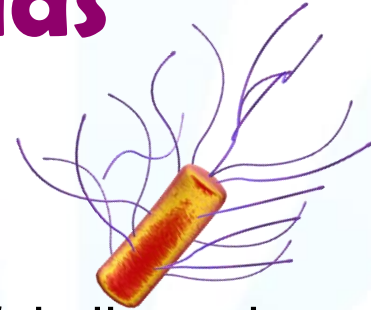

Antimikrobinis atsparumas

Priežastys

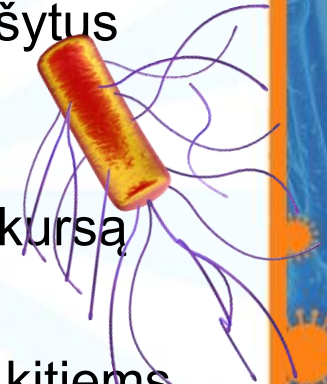
- Per didelis vartojimas
  - Antibiotikai naudojami tokių infekcijų gydymui, kai šie vaistai yra nereikalingi arba neveiksmingi pvz. Gripo gydymui
- Netinkamas vartojimas
  - Kai nepabaigiamas vartoti visas paskirtas antibiotikų kursas
  - Kai naudojami antibiotikai, išrašyti kitam asmeniui, likę nuo buvusių gydymo kursų

Kaip galima kovoti su antimikrobinium atsparumu

- Antibiotikai turėtų būti kaip paskutinė gynybos linija kovojant su infekcija, ne pirmoji
  - Daugelis infekcinių susirgimų po tam tikro laiko praeina savaime, nevartojant antibiotikų, bet daugiau ilsintis lovoje, sveikai maitinantis, geriant daug skysčių.
- Galima vartoti tik individualiai jums gydytojo išrašytus antibiotikus
- Būtina pabaigti visą išrašytų antibiotikų gydymo kursą
- Negalima naudoti antibiotikų, kurie buvo išrašyti kitiems žmonėms arba antibiotikų likučių
  - Skirtingi antibiotikai vartojami skirtingoms infekcijoms gydyti

Neteisingas antibiotikų vartojimas:

- Skatina atsparių bakterijų vystymąsi;
- Naikina gerąsias organizmo bakterijas;
- Sukelia pašalinius reiškinius.

Viktorina

- 1. Antibiotikai naikina ir bakterijas, ir virusus, kurie sukelia ligas.
- A. Tiesa
- B. Melas

Teisingas atsakymas B

- Antibiotikai naikina tik bakterijas.
- Jie nenaikina virusų.
- Vartojant antibiotikus bakterijos kartais yra atsparios arba tampa atspariomis.
- Bakterijos gali tapti atspariomis, jei antibiotikus vartosite virusinių infekcijų gydymui ar neužbaigsite gydymo (nesuversite visų paskirtų antibiotikų).

e-Bug

- 2. Antibiotikai gali padėti esant peršalimui arba gripui.
- A. Tiesa
- B. Melas

Teisingas atsakymas yra B

- Virusai sukelia visas peršalimo ligas ir gripą.
- Jie taip pat gali sukelti bronchitą, pasireiškiantį kosuliu, faringitą (gerklės skausmą).
- Antibiotikai nenaikina virusų.
- Peršalus ar sergant gripu vartojami antibiotikai nepaveikūs ir jūs greitai nepasijusite geriau.

- 3. Daugelis antibiotikų paveikūs tam tikros rūšies bakterijoms.
- A. Tiesa
- B. Melas

Teisingas atsakymas yra A

- Šie antibiotikai yra vadinami „siauro spektro“ antibiotikais.
- Kita svarbi kategorija yra "plataus spektro" antibiotikai. Šie antibiotikai yra naudojami gydyti daugiau sunkias infekcijas, kurios neturi reaguoti į siauro spektro antibiotikus.

Deja, vis daugiau ir daugiau gydytojų nesunkioms infekcijoms gydyti skiria plataus spektro antibiotikus. Ekspertai baiminasi, kad šių plataus spektro antibiotikų pernelyg dažnas naudojimas sukels dar didesnę bakterijų atsparumą.

- 4. Jeigu vartojate antibiotikus, galite nutraukti vaisto vartojimą, kai jūs pradėdate jaustis
- geriau.
- A. Tiesa
- B. Melas

Teisingas atsakymas yra B

- Svarbu suvartoti visus gydymui paskirtus vaistus. Nustojus vartoti šį vaistą, t. y. nebaigus gydymo kurso kai kurios ligą sukėlusios bakterijos dar gali likti jūsų organizme.
- Tada gali augti bakterijų skaičius ir sukelti ligą pakartotinai.
- Jos gali perduoti savo atsparumą vaistams kitai bakterijų kartai.

e-Bug

- 5. Antibiotikai naikina ir blogas, ir geras bakterijas. A. Tiesa
B. Melas

Teisingas atsakymas yra A

- Dėl šios priežasties, vartojant antibiotikus gali atsirasti simptomai, patvirtinantys šią tiesą.
- Šalutinis antibiotikų poveikis gali pasireikšti viduriavimu, burnos pienlige, plonosios ar storosios žarnos uždegimu (enterokolitu).
- Jei, vartojant antibiotikus, turite bet kurį iš šių šalutinių poveikių, būtinai pasakykite savo gydytojui.

- 6. Antibakterinio muilo naudojimas yra geras būdas sunaikinti ant rankų esančias bakterijas.
- A. Tiesa
- B. Melas

Teisingas atsakymas yra B

- Baiminamasi, kad naudojant antibakterinį muilą namuose, gali vystytis bakterijų atsparumas šiam muilui.
- Tyrimais neįrodyta, kad antibakterinis muilas geriau nei paprastas muilas pašalina nuo rankų mikroorganizmus.

e-Bug

- 7. Laikui bēgant žmonės gali tapti atsparūs antibiotikams.
- A. Tiesa
- B. Melas

Teisingas atsakymas yra B

- Daugelis žmonių taip mano, bet tai nėra tiesa. Tai bakterijos tampa atsparios antibiotikams, bet ne žmonės.

Gydytojai įspėja – neatsakingas antibiotikų vartojimas gali baigtis labai liūdnai!

